

ARENKU NING ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS RAKVERE GÜMNAASIUMI PÕHIKOOLI ASTMETES

Rakvere Gümnaasiumi hindamise korraldus lähtub Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest (vastu võetud 09.06.2010) ja Põhikooli riiklikust õppekavast (vastu võetud 06.01.2011 nr 1) ning koolis kinnitatud dokumentidest, mis on avaldatud kooli veebilehel.

Õpitulemuste hindamine on osa õppe- ja kasvatusprotsessist. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatud riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli või individuaalse õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest. Hindamise eesmärk on:

- 1) anda tagasisidet õpilase õppetulemuste kohta ja toetada õpilase valdkonna- ja ainepädevuste arengut,
- 2) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima,
- 3) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja toetada õpilast edasise haridustee valikul,
- 4) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 5) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Trimestri algul tutvustab vastava aine õpetaja õpilastele ainekava sisu, trimestril taotletavaid olulisemaid õpiväljundeid ning peamisi teemasid. Õpilastele tehakse teatavaks aineks vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused. Sama informatsioon laetakse failis üles eKooli keskkonda. Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult õpilastega ja kantakse eKooli kontrolltööde graafikusse.

Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, võrreldes õpilase õpitulemusi tema õppe aluseks olevas ainekavas esitatud õppe-eesmärkidega ja oodatavate õpitulemustega ning õpilase individuaalsest arengust lähtudes.

Hariduslike erivajadustega õpilasele koostatakse vastavalt vajadusele individuaalne õppekava. Individuaalses õppekavas arvestatakse hindamisel individuaalseid sätestatud

erisusi. Õpetaja võib vajadusel kasutada hindamisel „3D” hinnet ehk „diferentseeritud rahuldav”

Õpilasel on õigus saada aineõpetajalt teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

Rakvere Gümnaasiumi põhikoolis kasutatakse hindamisel õppimist toetavat (kujundavat) hindamist, numbrilist viiepallisüsteemis hindamist, arvestuslikku hindamist ning sõnalist hindamist.

Õppimist toetava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega ja mille käigus

- 1) analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist ning kavandatakse ühiselt edasise õppimise eesmärgid ja teed,
- 2) innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel, et tõsta õpilase õpimotivatsiooni,
- 3) kaasatakse õpilane enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ja juhtida
- 4) antav suuline ja kirjalik tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevusi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edasiseks arengut toetavaks tegevuseks.

Teadmiste ja oskuste hinnangutes lähtutakse õpilasele kohaldatud riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli või individuaalse õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest. Õpilase arengu kohta antakse õppeperioodi käigus nii suulist kui ka kirjalikku õppimist toetavat tagasisidet.

1.-3. klassi õppimist toetava hindamise jooksva tagasisidena kasutatakse E-koolis kahte märki saavutatud õpitulemuste kohta:

- 1) **õ** (väike täht) - tähistab positiivselt omandatud teadmisi ja oskusi. Tähte saab kasutada ainult koos kommentaaride ja selgitustega, missugused teadmised ja oskused millisel tasemel on omandatud.
- 2) **!** (hüüumärk) - tähistab vajakajäämisi, kirjeldab omandamata teadmisi ja oskusi ning sisaldab ettepanekuid edasiseks arengut toetavaks tegevuseks. Märki saab kasutada ainult selgitavate kommentaaridega.

Õppimist toetava hindamise etapi lõpetab

- 1) õpilasele antav kirjalik tagasiside, milles kirjeldatakse ja analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja ainealaste õpitulemuste osas ja seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele või
- 2) eelnevalt õpilase ja õpetaja vahel kokkulepitud (visuaalse, kirjaliku või suulise) lõpptulemuse esitamine, mida hinnatakse numbriliselt või sõnaliselt.

Õppimist toetava hindamise meetodid valib aineõpetaja.

Numbrilisel hindamisel hinnatakse õpilase teadmisi, oskusi ja vilumusi viiepallisüsteemis järgmiselt:

- 1) hindegga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus, hindegga „3D” ehk „diferentseeritud rahuldav” hinnatakse õpilase vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika teatud perioodi või teema õppetulemusi, mille saavutamiseks on vajalik rakendada õpilase võimetele sobivat ning arengut toetavat individuaalset õppekava ja tugimeetmeid;
- 4) hindegga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5) hindegga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase

areng nende õpitulemuste osas puudub ja ka juhtudel, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine.

Kui kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse punktiarvestuse kasutamise põhimõttest, siis viie palli süsteemis hinnatakse hindegaga „5” õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Arvestuslikul hindamisel kasutatakse hinnanguid „arvestatud“ (A) või „mittearvestatud“ (MA). Arvestuslikult hinnatakse õppeprotsessi jooksul esitatud sooritusi ja teatud aineid.

Sõnalisel hindamisel kasutatakse hinnanguid «eeskujulik» (E), «hea» (H), «rahuldav» (R) ja «mitterahuldav» (MR). Sõnaliselt hinnatakse Rakvere Gümnaasiumis käitumist ja hoolsust klassides, mis ei ole täielikult üle läinud õppimist toetavale hindamisele.

Rakvere Gümnaasiumi I kooliastmes hinnatakse õpilasi õppimist toetavast hindamisest lähtuvalt.

II kooliastmes (4.- 6. klass) rakendatakse kunsti, tööõpetuse, muusika ja kehalise kasvatuses õppetulemuste hindamisel jooksvalt ja kokkuvõtvalt arvestuslikku hindamist. II kooliastme ülejäänud ainetes ja III kooliastmes võib õpetaja õppetöö käigus rakendada erinevaid hindamissüsteeme, kuid trimestri ja õppeaasta kokkuvõtvad hinded on numbrilised.

Õppimist toetava ja arvestusliku hindamise süstemis hinnatud ained teisendatakse vajadusel viiepallisüsteemi numbrilise hindamise hindekirjelduste kohaselt. Hinne „3D” ehk „diferentseeritud rahuldav” teisendatakse kokkuvõtva trimestrihinde ja aastahinde panemisel, tasemetööde ja üleminekuksamite hindamisel ning õpilase koolist lahkumisel hindeks „3” ehk „rahuldav”.

Kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev kirjalik õppimist toetavalt hindav tagasiside antakse õpilasele kaks korda aastas (poolaasta lõpus) ning selle aluseks on ainekavas esitatud õpitulemused.

Kokkuvõttev numbriline, arvestuslik või sõnaline hinne on õppeaine trimestri- ja aastahinne.

Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpul (eelnevalt teadaantud kuupäevaks) trimestri jooksul saadud hinnete alusel. Kokkuvõttev hinne ei pea olema perioodi jooksul saadud hinnete aritmeetiline keskmine.

Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne õppeperioodi lõpus eelnevalt teadaantud kuupäeval. 8. klassi üleminekueksami hinnet arvestatakse aastahinde väljapanekul võrdselt trimestrihindega ja märgitakse eraldi tunnistusele. 9. klassi õpilasele pannakse ainete aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

Kui 7.- 9. klassi õpilane on füüsilisest koormusest vabastatud, on teda kehalises kasvatuses kokkuvõtvalt võimalik hinnata arvestuslikult (A või MA). Selleks peab ta olema sooritanud õpetaja poolt antud kirjalikud või suulised ülesanded ja arvestuslikud tööd. Juhul, kui õpilane ei soorita õpetaja poolt antud ülesandeid, on õpetajal võimalik hinnata õpilast trimestri või kursuse lõpul hindega „mittearvestatud” (MA).

Kui trimestrihinne jääb mõjuvatel põhjustel välja panemata, tähistatakse see eKoolis märgiga “0”, mille juures esitatakse kommentaaris hinde saamise tingimused ja tähtaeg. Kui õpilane ei ole kasutanud etteantud tähtjaks võimalust järele vastata, hinnatakse vastava trimestri vältel omandatud teadmised ja oskused hindega «nõrk» (1) või „mittearvestatud” (MA).

Õpilasele, kelle trimestrihinne on “puudulik” (2), “nõrk” (1), “mittearvestatud” (MA), kellele on jäetud hinne välja panemata (0) või kelle poolaasta õpitulemused on jäänud õppimist toetava kirjaliku tagasiside alusel vajalikul määral saavutamata, koostatakse selles õppeaines vajadusel individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteemi meede, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused (vt „Õpilastele tugimeetmete rakendamise kord Rakvere Gümnaasiumis“).

Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Kool teavitab õpilast ja lapsevanemat õpilase trimestri kokkuvõtivatest hinnetest eKooli keskkonna kaudu ja õppeaasta kokkuvõtivatest hinnetest paber kandjal klassitunnistuse kaudu (vt „Rakvere Gümnaasiumi kodukord“).

Järelevastamise korraldus

Järelevastamise korra ja aja oma aines teeb aineõpetaja õpilastele teatavaks õppeaasta algul ja täpsustab (vajadusel korrigeerib) trimestri alguses.

Koolis kehtiva järelevastamise korra kohaselt

- 1) on tegemata töö märk e-kooli päevikus „T“.
- 2) suulise vastuse (esituse), kirjaliku või praktilise töö, praktilise tegevuse või selle tulemuse hindamisel hindega «puudulik» (2) või «nõrk» (1) või tegemata töö puhul (T), antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks reeglina kahe koolinädala jooksul pärast hinde kandmist eKooli või õpilase naasmist õppetöole või kokkuleppel õpetajaga mõnel teisel ajal. Järelevastamise tähtaeg fikseeritakse eKoolis.
- 3) tegemata tööd (T) võib parandada märgile „A“ või numbrilisele hindele. Kui tegemata töö (T) ei ole tähtjaks järele vastatud, muudab õpetaja selle hindeks „nõrk“ (1).

Õpilasel on õigus järelevastamise eelsele konsultatsioonile.

Käitumise ja hoolsuse hindamine

Käitumist ja hoolsust võib hinnata õppimist toetava hindamise põhimõtete kohaselt või sõnaliselt. Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

Käitumise ja hoolsuse õppimist toetaval hindamisel edastab klassijuhataja (-õpetaja) kirjalikku tagasiside poolaasta lõpus. Sõnaliselt hinnatakse käitumist ja hoolsust iga trimestri lõpus, arvestades aineõpetajatelt saadud kirjalikku tagasisidet, hinnetega „eeskujulik“ (E), „hea“ (H), „rahuldav“ (R) ja „mitterahuldav“ (MR).

Käitumise hindamisel

- 1) hindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt;

- 2) hindegas „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid;
- 3) hindegas „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi;
- 4) hindegas „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega allu õpetajate nõudmistele ning kes ei järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

Hoolsuse hindamisel

- 1) hindegas „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õpiülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatu lõpuni;
- 2) hindegas „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õpiülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õpiülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt;
- 3) hindegas „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õpiülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel nende täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt;
- 4) hindegas „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õpiülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult.

Õpilane viiakse üle järgmisse klassi, olenemata käitumise ja hoolsuse aastahindest.

Õpilase täiendavale õppetööle jätmine

Õpilase võib jätta õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamiseks täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või anda samaväärne sõnaline hinnang, või milles viimase trimestri õppetulemused on jäänud välja panemata ning tähistatud märgiga “0”. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu ja see viiakse läbi peale õppeperioodi lõppemist.

Täiendav õppetöö toimub õpetaja koostatud plaani järgi ning õpilane täidab õpetaja vahetult juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja

oskused. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollib ja hindab aineõpetaja. Aastahinne või - hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Eksamiaines arvestatakse täiendava õppetööna ka eksamikonsultatsiooni.

Täiendav õppetöö lõpetatakse reeglina 22. juuniks, erandina 30. augustiks.

Järgmise klassi üleviimine

Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

Õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse üle järgmise klassi enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle reeglina 22. juuniks, hiljemalt 30. augustiks.

Õpilane, kellele on koostatud individuaalne õppekava, viiakse üle järgmise klassi vastavalt erisustele, mis on näidatud individuaalses õppekavas.

Kui õpilase täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud, tal on kolmes või enamis õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ (2), „nõrk“ (1) ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme, võib õppenõukogu põhjendatud otsusega jätta õpilase klassikursust kordama. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ (2), „nõrk“ (1). Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

Hinde, hinnangu ja poolaasta kirjaliku tagasiside vaidlustamine

Hinde, hinnangu või poolaasta kirjaliku tagasiside vaidlustamiseks pöördub õpilane või tema seaduslik esindaja esmajärjekorras aineõpetaja poole.

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hinnet, hinnangut või poolaasta kirjalikku tagasisidet vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde, hinnangu või tagasiside teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega.

Hinde, hinnangu või poolaasta kirjaliku tagasiside vaidlustamise korral teeb kooli direktor otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.